

Streszczenie

Katarzyna Brzozowska

Uzupełniająca odpowiedzialność pracodawcy za wypadki przy pracy

Przedmiotem pracy jest problematyka odpowiedzialności uzupełniającej pracodawcy za szkody wywołane wypadkami przy pracy. Kwestia naprawienia szkód doznanych przez pracownika wskutek wypadku przy pracy unormowana jest przede wszystkim w przepisach prawa ubezpieczeń społecznych. Kompensata szkód będących następstwem wypadku przy pracy następuje zasadniczo poprzez przyznanie pracownikowi prawa do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, będącego elementem systemu ubezpieczeń społecznych. Zadaniem tych świadczeń jest wyrównanie szkód na osobie doznanych przez pracownika wskutek wypadku przy pracy. Utrata lub zmniejszenie zarobków na skutek niezdolności do pracy kompensowane są zasiłkiem chorobowym, świadczeniem rehabilitacyjnym, zasiłkiem wyrównawczym, niekiedy rentą szkoleniową. W przypadku trwałej niezdolności do pracy pracownikowi przysługuje prawo do renty, a w niektórych sytuacjach również dodatek pielęgnacyjny. Zapewnione jest także pokrycie kosztów leczenia stomatologicznego, szczepień oraz zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne. Jednorazowe odszkodowanie związane jest z uszczerbkiem na zdrowiu doznany przez pracownika i może kompensować szkody na osobie o charakterze niemajątkowym. Rodzaj i wysokość świadczeń pozwalają na ustalenie zakresu szkody wyrównanej świadczeniami z ubezpieczenia wypadkowego. Z uwagi na schematyczne ukształtowanie wysokości świadczeń ubezpieczeniowych, mogą wystąpić sytuacje, w których nie nastąpi pełna kompensata szkód wywołanych wypadkiem przy pracy. Powstaje wówczas pytanie, czy za szkody niewyrównane świadczeniami z ubezpieczenia wypadkowego odpowiedzialność może ponosić pracodawca. Celem pracy jest analiza, czy w obecnym stanie prawnym możliwe jest przyjęcie odpowiedzialności pracodawcy za szkody wypadkowe. Obecnie obowiązujące przepisy prawa ubezpieczeń społecznych oraz prawa pracy nie regulują w sposób wyraźny tej kwestii. Analiza kształtowania się systemu naprawienia szkód wypadkowych, zasada pełnej kompensaty szkody oraz wykładnia systemowa prowadzą do wniosku, że możliwe jest przyjęcie odpowiedzialności pracodawcy za szkody będące wypadkiem przy pracy. Odpowiedzialność ta ma charakter uzupełniający, a jej podstawę stanowią przepisy prawa cywilnego. Pracodawca może odpowiadać za szkody wypadkowe na zasadzie ryzyka lub na zasadzie winy. Przesłanki odpowiedzialności cywilnoprawnej pracodawcy nie są tożsame z przesłankami uzyskania prawa do świadczeń z ubezpieczenia

wypadkowego. Sam fakt wystąpienia zdarzenia kwalifikowanego jako wypadek przy pracy na gruncie przepisów ubezpieczenia wypadkowego nie stanowi wyłącznej podstawy wystąpienia odpowiedzialności uzupełniającej pracodawcy o charakterze cywilnoprawnym. Konieczne jest wystąpienie przesłanek odpowiedzialności określonych w przepisach Kodeksu cywilnego. Dopiero wówczas pracownik może domagać się od pracodawcy wyrównania szkód wypadkowych w zakresie nieskompensowanym świadczeniami z ubezpieczenia wypadkowego, przy czym odpowiedzialność pracodawcy ograniczona jest do szkód, które nie zostały wyrównane poprzez przyznanie prawa do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego.